

Aftale mellem ABM-institutionerne (Arkiver, Biblioteker og Museer) og Copydan Billeder om priser og vilkår for tilgængeliggørelse på internettet af fotografier i institutionernes samlinger

Baggrund:

- A. De kulturelle institutioner råder over et meget stort antal fotografier i alt ca. 80 mio., der, hvis de skal kunne gøres tilgængelige uden for institutionerne, skal overføres til digital form. Både de kulturelle institutioner og de mange tusinde rettighedshavere, som har bidraget til arkivernes indhold med deres fotografier, anser det som en vigtig fælles opgave at indgå en aftale, som gør det muligt, at befolkningen får stillet denne betydelige del af den danske kulturarv til rådighed og dermed mulighed for at orientere sig i de digitale samlinger, uden at denne anvendelse skal være begrænset til området for ophavsretslovens §§ 16, 16a og 16b.
- B. Parterne er enige om, at rettighedshaverne skal modtage et rimeligt vederlag herfor.
- C. Copydan Billeder er den af Kulturministeriet godkendte fællesorganisation for billedkunstnere, herunder fotografer, som i henhold til ophavsretslovens § 24 a kan licensere gengivelse af offentliggjorte kunstværker og fotografier, herunder gengivelse i analoge og digitale medier samt tilgængeliggørelse på internet.
- D. Aftalen indgås mellem et konsortium og Copydan Billeder. Konsortiet omfatter en række kulturarvsinstitutioner, som opfylder betingelserne i aftalens punkt 1.

Arkiverne er som udgangspunkt enten medlemmer af SLA (Sammenslutningen af lokalarkiver) eller ODA (Organisationen Danske Arkiver). Arkiver, der anvender ARKIBAS, er, jf. beslutning herom, tilsluttet aftalen ved dens indgåelse, mens arkiver, der anvender andre platforme, tilslutter sig individuelt. SLA og ODA repræsenterer disse arkiver i forhold til denne aftale.

ODM (Organisationen Danske Museer) er en interesseorganisation for museer, og museerne tilslutter sig aftalen individuelt. Statsinstitutioner tilslutter sig ligeledes individuelt.

Der udarbejdes ved aftalens indgåelse en liste over institutioner, som er omfattet af aftalen (Bilag 1). Andre kulturarvsinstitutioner kan tilslutte sig konsortiet. Der udarbejdes senest den 31. december hvert år en revideret liste over institutioner, som er tilsluttet konsortiet pr. den 1. januar det efterfølgende år.

Konsortiet hæfter ikke for de tilsluttede institutioners betaling. Hvis en institution ikke har

betalt senest den 30. november, udgår den automatisk af konsortiet med virkning fra det kommende år og er herefter ikke længere dækket af aftalen.

- E. Indenfor en treårig periode fra aftalens ikrafttræden forventes det, at ABM-institutionerne har digitaliseret og/eller tilgængeliggjort ca. 4 mio. fotografier.

Den årlige tilvækst af digitaliserede og/eller tilgængeliggjorte billeder forventes derefter at være ca. 400.000.

1. Aftalens omfang

Aftalen gælder for kulturelle statslige, statsstøttede eller kommunale institutioner og andre kulturelle institutioner, som med ikke-kommercielt sigte har opbygget samlinger af kulturel betydning. Direkte omfattet er de institutioner, der er repræsenteret ved aftaleindgåelsen, men aftalen er åben for tilslutning fra andre, der efter enighed mellem parterne opfylder betingelserne.

De omfattede institutioner må digitalisere analoge fotografier (eksemplar fremstilling) inklusiv fotografier fremstillet som postkort (ikke forlagsproducerede, men fremstillet af fotografer og privatpersoner) (eksemplar fremstilling) samt tilgængeliggøre digitale og digitaliserede fotografier fra egne samlinger på institutionernes egne hjemmesider, og/eller hvor institutionerne er repræsenteret i en forening eller samlet gruppe (som f.eks. ARKIBAS eller kulturhistoriske samlinger) på forenings/gruppens hjemmeside.

Herudover kan tilgængeliggørelse ske på enkelte nationale portaler med et ikke-kommercielt sigte, hvor gengivelsen af fotografier sker under institutionernes redaktionelle ansvar og kontrol, og hvor tredjemand ikke betinger eller påberåber sig selvstændigt ejerskab over eller ret til at anvende billederne.

Tilgængeliggørelse på hjemmesider hvor fotografierne anvendes i en kommerciel sammenhæng, f.eks. på sponsoreres hjemmesider, forudsætter særskilt aftale.

Brug af fotografier til forskning og undervisning håndteres som hidtil ved, at de enkelte forsknings- og undervisningsinstitutioner indgår aftale med rettighedshaverne, jf. de eksisterende aftaler mellem undervisningsinstitutioner og Copydan Billeder.

Aftalen er en aftalelicensaftale med hjemmel i § 50, jf. § 24 a, og omfatter således fotografier af alle danske og udenlandske fotografer, hvad enten fotografen/rettighedshaveren er tilmeldt Copydan Billeder eller ej.

2. Omfattede fotografier

For at kunne gøre de meget store samlinger tilgængelige uden komplicerede vederlagsberegninger, og uden at der ved afregning af vederlag skal tages stilling til, om det enkelte fotografi er omfattet af ophavsretslovens beskyttelse, er alle fotografier omfattet. Vederlagsberegningen skal afspejle, at en del af de fotografier, der indgår i indberetningen af tilgængeliggjorte fotografier, falder uden for ophavsretslovens beskyttelse.

Fotografier af værker, der selv nyder ophavsretlig beskyttelse (hvorved forstås fotografier, hvor motivet er malerier, skulpturer, installationer m.v.), er ikke omfattet. Der henvises til eksisterende aftaler mellem kunstmuseer og Copydan Billeder samt aftalen vedrørende KID (Kunst Index Danmark).

Fotografier af kunstværker, som er varigt anbragt på eller ved en for almenheden tilgængelig plads eller vej, må dog gøres tilgængelige i henhold til nærværende aftale, da udnyttelsen i denne sammenhæng ikke er erhvervsmæssig. Dette gælder også, hvor kunstværket er hovedmotiv, jf. ophavsretslovens § 24 stk. 2.

Når en institution ejer ophavsrettighederne til et fotografi, herunder også retten til digital gengivelse, kan institutionen frit gengive fotografiet i sammenhænge, som ligger ud over nærværende aftales rammer, f.eks. til formidling. Det gælder også, hvor den ophavsretlige beskyttelse for et fotografi er udløbet. Gengivelsen skal fortsat respektere de ophavsretlige og presseetiske regler.

Fotografier, der således gengives i sammenhænge, som falder uden for nærværende aftale, er ikke omfattet af friholdelsen for krav fra tredjemand, jf. pkt. 5.

Begrænsninger:

Aftalen omfatter ikke gengivelse af fotografier, som fremstår i sammenhæng med tekst i trykte publikationer, såsom aviser, tidsskrifter, bøger eller lignende trykte udgivelser (undtagen de under pkt. 1 afsnit 2 omtalte postkort).

Aftalen omfatter ikke fotografier af ophavsmænd, som over for en af aftaleparterne har nedlagt forbud mod, at deres fotografier gengives med hjemmel i aftalelicensbestemmelsen. En opdateret liste over forbud nedlagt over for Copydan Billeder kan findes på www.copydanbilleder.dk/hnf.

Copydan Billeder kan til enhver tid på en rettighedshavers foranledning nedlægge forbud mod udnyttelse af enkelte, konkret angivne fotografier.

3. Krav til brugen

De enkelte fotografier skal være ensartet repræsenteret i databasen.

Institutionerne må dog udvælge og på deres hjemmeside og/eller på foreningens/gruppens hjemmeside gengive op til 10 fotografier til at synliggøre hovedkategorier og genrer i de digitale arkiver over for borgerne. Herved menes eksempelvis, at fotografier anvendes som ikoner til at gøre opmærksom på en tilvækst af samlingen, markerer en underopdeling i samlingen eller en af institutionen prædefineret søgeskabelon. Anden brug af fotografierne på de omfattede hjemmesider, eksempelvis som illustrationer i artikler og biografier, præsentationer af udstillinger eller af institutionen selv, vil være omfattet af en særskilt aftale mellem parterne.

Navngivning/kreditering:

Fotografens navn skal angives på et synligt sted i tilknytning til gengivelsen af fotografiet.

Mange af de fotografier, som ABM-institutionerne råder over, er uden oplysning om fotograf, men institutionerne vil bestræbe sig på i videst muligt omfang at identificere fotografen. ABM-institutionerne forpligter sig således til på hjemmesiden at opfordre brugerne til at fremkomme med oplysninger, som måtte kunne identificere fotografen.

Gengivelse:

Fotografierne skal gengives i deres helhed og må ikke ændres, manipuleres, beskæres eller i øvrigt gøres tilgængelige for almenheden på en måde eller i en sammenhæng, der er krænkende for ophavsmandens kunstneriske anseelse eller egenart, jf. ophavsretslovens § 3.

Parterne er enige om, at tilgængeliggørelsen ikke må krænke hverken ophavsret eller medieetik. Det skal fremgå af ABM-institutionernes tilgængeliggørelse, at anvendelse af fotografierne skal ske med respekt for fotografens ophavsretlige og presseetiske rettigheder. Således må et fotografi ikke anvendes i en sammenhæng, som er egnet til at miskreditere fotografens anseelse eller integritet eller krænke den afbilledes personlige anseelse eller privatliv. Der bør derfor udvises hensynsfuldhed og takt med billeder, der afbilder selvmord, ofre for forbrydelser eller ulykker, jf. de presseetiske regler pkt. B nr. 1 og 3¹.

¹ Uddrag af nævnte presseetiske regler:

B. Adfærd i strid med god presseskik

1. Meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.

2. Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrundet offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.

3. Ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises det størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede. Ved indsamling og gengivelse af billedmateriale skal der vises hensynsfuldhed og takt.

Sikkerhedsforanstaltninger for misbrug overfor 3. part:

Fotografierne skal ved tilgængeliggørelsen være beskyttet med vandmærkning. Vandmærkningen kan være tilpasset de enkelte institutioner, således at disse f.eks. kan anvende eget vandmærke.

4. Geografisk udstrækning

Aftalelicensbestemmelsen, som denne aftale er baseret på, gælder for Danmark og kan ikke udstrækkes til at gælde tilgængeliggørelse på udenlandske eller fælleseuropæiske digitale platforme som f.eks. Europeana i henhold til denne aftale. Såfremt der senere gives hjemmel hertil, er Copydan Billeder indstillet på i videst muligt omfang at udstrække nærværende aftale til også at gælde Europeana.

5. Friholdelse for krav

Copydan Billeder friholder ABM-institutionerne for ethvert krav, som måtte opstå fra tredjemand for tilgængeliggørelse af fotografier omfattet af nærværende aftale, i det omfang, der er tale om repræsenterede rettigheder og/eller en anvendelse, som er omfattet af aftalen, og i det omfang brugen ikke går ud over aftalens rammer.

6. Indberetning og betaling

Institutionerne, som er omfattet af denne aftale, udpeger en institution/sammenslutning (herefter benævnt Administrator), som administrerer aftalen på konsortiets vegne.

Institutionerne indberetter senest 15. december 2016, til Administrator det antal fotografier, der ved aftalens start forventes omfattet af aftalen.

Institutionerne indberetter derefter årligt, senest 31. oktober, første gang 31. oktober 2017, til Administrator det antal fotografier, institutionerne har tilgængeliggjort i det indeværende kalenderår.

Administrator beregner på grundlag af det indberettede antal fotografier og i henhold til aftalte retningslinjer jf. vedhæftede bilag 2. den individuelle institutions pris for det indeværende kalenderår og fakturerer senest 1. december de enkelte institutioner det beløb, de skal betale for det indeværende kalenderår.

For Administrators beregning af institutionernes betaling lægges den stykpris til grund, som institutionernes samlede indberetning af antal fotografier per 31. oktober giver anledning til.

Institutionerne indbetaler senest 15. december til Administrator. Administrator meddeler senest 1. december til Copydan Billeder, hvem der ikke længere er omfattet af aftalen, f.eks.

på grund af manglende betaling, og udarbejder en revideret liste over, hvem der er omfattet af aftalen og sender denne til Copydan Billeder sammen med institutionernes individuelle opgørelser over billeder omfattet af aftalen. På baggrund heraf udarbejder Copydan Billeder til Administrator faktura, som forfalder til betaling 31. december.

Med henblik på fordelingen af det indkomne vederlag til rettighedshaverne, har Copydan Billeder brug for oplysninger om fotografiets ophavsmand, i det omfang denne information er registreret.

Hvor ikke andet er aftalt, indrapporterer institutionerne til Copydan Billeder via administrator i henhold til de retningslinjer, der er anført i bilag 3.

Særligt for arkiver tilsluttet SLA og ODA:

Oplysninger om tilgængeliggjorte fotografier fordelt på arkiv, fotograf, antal billeder per fotograf, fødsels- og dødsår sendes af SLA og ODA, på vegne af de tilsluttede arkiver direkte til Copydan Billeder, senest ultimo december.

Særligt for museer som anvender SARA:

I det omfang information om antal tilgængeliggjorte fotografier per museum, opgjort per fotograf, dennes fødsels- og dødsår, er registreret i SARA, den nationale museumsdatabase til samlingsregistrering, vil disse oplysninger blive udtrukket af Slots- og Kulturstyrelsen (eller det enkelte tilsluttede museum) og videreformidlet til Copydan Billeder via Administrator, jf. samme ovenstående tidsfrist.

7. Pris

For gengivelse af fotografier på digitale platforme betaler de af aftalen omfattede institutioner til Copydan Billeder et samlet årligt vederlag. Dette beregnes i henhold til vedhæftede bilag 2. Copydan Billeder fakturerer ABM-institutionerne, dette sker via Administrator.

Forbrugerprisindekset benyttes til årlig regulering af vederlaget, første gang 1.1.2018.

Rettigheder opnået ved denne aftale må ikke overdrages eller viderelicenseres til andre.

8. Evaluering

Parterne er enige om, at aftalen er omfangsrig, og at der fra begge parters side kan opstå nye eller ændrede behov, eller problemstillinger, som ikke var forudset, når den bliver anvendt i praksis. Aftalen skal derfor evalueres efter 3 år med henblik på drøftelser, ændringer og løsninger af problematikker.

9. Ikrafttræden, opsigelse og misligholdelse

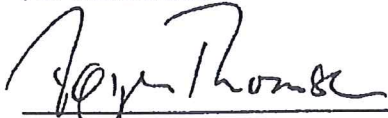
Aftalen træder i kraft den 1. januar 2017 og kan opsiges af hver af aftaleparterne med tre måneders varsel til udløb den 31. december, dog tidligst til udløb den 31. december 2018.

Der kan være institutioner, som efter parternes godkendelse af prisbilaget i februar 2015 grundet særlige omstændigheder har gengivet fotografier i 2015 og 2016 i henhold til aftalens vilkår. I sådanne tilfælde afregner institutionen direkte over for Copydan Billeder for gengivelse i 2015 og 2016.

Såfremt enkeltinstitutioner melder sig ud af aftalen, får udmeldelserne ikke indflydelse på selve aftalens gyldighed. Hvis udmeldelserne bevirker, at betalingens størrelse ændres væsentligt, drøftes dette mellem parterne. En eventuel ændring af betalingen kan først have virkning for det efterfølgende kalenderår.

Dato: *12-12-2016*

For Konsortiet

Jørgen Thomsen
Sammenslutningen af Lokalkarkiver

Charlotte Voss
Organisationen Danske Arkiver

Navn: *SVEND LARSEN*
Det Kongelige Bibliotek

For Copydan Billeder

Torben Gammelgaard

BILAG 2

Prisbilag til Aftale mellem ABM-institutionerne (Arkiver, Biblioteker og Museer) og Copydan BilledKunst om priser og vilkår for tilgængeliggørelse på internettet af fotografier i institutionernes samlinger

Parterne har aftalt følgende takster, jf. aftalens pkt. 7:

- Der betales præcis for det antal fotografier, der er oplagt
- Der betales 12 øre pr. fotografi i intervallet op til 4 mio. billeder
- Der betales 9,3 øre i intervallet 4-8 mio. billeder.
- Der betales 6,2 øre i intervallet 8-12 mio. billeder.
- Der betales 3,1 øre i intervallet 12-16 mio. billeder.
- Der betales 1,5 øre i intervallet over 16 mio.

Eksempelvis er prisen ved oplægning af netop 4 mio., 8 mio., 12 mio. og 16 mio. billeder er således:

Antal billeder	Vederlag kr. pr år	Stykpris (øre)	Gennemsnitspris pr. billede (øre)
4 mio.	480.000	12,0	12,0
8 mio.	852.000	9,3	10,65
12 mio.	1.100.000	6,2	9,17
16 mio.	1.222.450	3,1	7,64

Bilag 2 til Aftale mellem ABM-institutionerne og Copydan BilledKunst om priser og vilkår for tilgængeliggørelse på internettet af fotografier i institutionernes samlinger

Bilag 2 til Aftale mellem ABM-institutionerne og Copydan BilledKunst om priser og vilkår for tilgængeliggørelse på internettet af fotografier i institutionernes samlinger

Bilag 3

Til Aftale mellem ABM-institutionerne (Arkiver, Biblioteker og Museer) og Copydan Billeder om priser og vilkår for tilgængeliggørelse på internettet af fotografier i institutionernes samlinger

Indberetning fra institutioner, hvor ikke andet er aftalt

Med henblik på fordelingen af det indkomne vederlag til rettighedshaverne, har Copydan Billeder brug for oplysninger om fotografiets ophavsmand, i det omfang denne information er registreret, jf. aftalens pkt. 6 afsnit 6.

Hvor ikke andet er aftalt, indrapporterer institutionerne denne information til Copydan Billeder via Administrator på følgende måde, jf. aftalens pkt. 6 afsnit 9:

Indberetning sendes elektronisk til Administrator i CSV, XML eller EXCEL format eller efter nærmere aftale.

Fristen for indrapportering er senest 31. oktober i det kalenderår, der indrapporteres for.

Som udgangspunkt skal indberetningen udarbejdes enten med én linje pr. fotografi eller med en linje pr. fotograf sammen med angivelse af antallet af fotografier fra hver fotograf som institutionen har tilgængeliggjort.

Indberetningen skal som minimum indeholde de oplysninger i nedenstående skema, som er markeret med *. De øvrige oplysninger medtages, hvor de er tilgængelige for institutionen, da de bidrager til at identificere ophavsmanden:

Oplysning	Bemærkning	Foretrukket format
* Navn på ophavsmand	Skal altid angives. Hvis ophavsmandens navn er ukendt, skrives "Ukendt"	[Fornavn, mellemnavne, Efternavn]
* Antal fotografier	Skal altid angives, medmindre der rapporteres med én linje pr. værk	[Antal]
* Navn på institution	Skal altid angives. Kan eventuelt angives i datahoved	[Institutionsnavn]
Værkstittel	Medtages hvor oplysningen er tilgængelig. Anvendes kun hvis der rapporteres med én linje pr. værk	[Titel]
Ophavsmanden fødselsår	Medtages hvor oplysningen er tilgængelig	[ÅÅÅÅ]
Ophavsmandens evt. dødsår	Medtages hvor oplysningen er tilgængelig	[ÅÅÅÅ]
Kilde	Medtages hvor oplysningen er tilgængelig	[Tekst]